

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 30 juni 2015

814/2015

Lag

om ändring av lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter

Utfärdad i Helsingfors den 26 juni 2015

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002) 33 §, sådan den lyder i lag 748/2011,
ändras 1—6, 7, 9—17, 20—26 samt 35 och 36 §,
av dem 1 och 12 § sådana de lyder i lag 748/2011, 2 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1346/2009, 3 § sådan den lyder i lag 1346/2009, 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1343/2014, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 850/2006, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 887/2011, 24 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 976/2007 och 35 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 533/2003, samt
fogas till lagen nya 3 a, 3 b, 11 a—11 c, 20 a, 20 b, 22 a och 22 b § samt ett nytt 5 a kap. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att ordna bemötandet av utlänningar som tagits i förvar med stöd av 121 och 122 § i utlänningslagen (301/2004) i förvarsenheter som reserverats särskilt för detta ändamål.

På förvarsenheternas verksamhet tillämpas lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011).

På utlänningar som placerats i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler tillämpas i första hand denna lag. Lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) tillämpas dock till den del det är nödvändigt med beaktande av ordningen och säkerheten i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler.

2 §

Förvarsenhet

En förvarsenhet kan inrättas i anslutning till en förläggning som staten eller kommunen driver eller vara en självständig enhet som drivs av staten eller kommunen. En för-

RP 172/2014
FvUB 56/2014
RSv 355/2014

Rådets direktiv 2003/9/EG (32003L0009); EGT nr L 031, 27.1.2003, s. 18-25

varsenhet som kommunen driver kan inrättas genom att Migrationsverket och kommunen ingår ett avtal. Kommunen ska själv sköta förvarsenhetens verksamhet. De kostnader som kommunen orsakas av inrättandet och driften av förvarsenheten ersätts av statens medel.

En förvarsenhet omfattar behövliga lokaler för förvar av utlänningar som tagits i förvar samt i anslutning därtill områden för vistelse utomhus och gårdsområden.

3 §

Styrning och övervakning av förvarsenheter

För styrningen, planeringen och övervakningen av förvarsenheternas praktiska verksamhet svarar Migrationsverket.

3 a §

Förvarsenheternas ordningsregler

En förvarsenhet ska ha ordningsregler där närmare bestämmelser än sådana som utfärdats genom lag eller med stöd av lag kan meddelas när det gäller vistelse inom förvarsenhetens område, besök, innehav och användning av telefoner och annan kommunikations- och upptagningsutrustning, stödande av verksamhetsförmågan, inkvartering och omsorg samt innehav av egendom.

Förvarsenheternas ordningsregler fastställs av Migrationsverket.

3 b §

I förvar tagna utlänningsars uppförande

Utlänningar som tagits i förvar ska iaktta förvarsenhetens ordningsregler och de uppmaningar och befallningar som personalen på förvarsenheten ger inom ramen för sin behörighet. Den som tagits i förvar får inte genom sitt uppförande orsaka fara eller störningar för förvarsenhetens personal, andra utlänningar som tagits i förvar eller någon annan.

4 §

Bemötande

Utlänningar som tagits i förvar ska bemötas rättvist och med aktning för deras mänskliga värdighet. Deras rättigheter får inte med stöd av denna lag begränsas i större omfattning än vad syftet med förvaret och ett säkert förvar samt bevarandet av säkerhet och ordning ovillkorligen förutsätter.

Tjänstemännen vid förvarsenheten ska i första hand genom råd, uppmaningar och befallningar upprätthålla ordningen och säkerheten i förvarsenheten.

5 §

Information om rättigheter och skyldigheter

En utlänning som tagits i förvar ska omedelbart informeras om de arrangemang som gäller förvaret, om sina rättigheter och skyldigheter samt om förvarsenhetens ordningsregler. Dessa uppgifter ska i den mån det är möjligt ges skriftligen på personens modersmål eller på ett språk som han eller hon skäligen kan antas förstå. Vid behov kan uppgifterna även ges muntligen.

Den som tagits i förvar bekräftar med sin underskrift att han eller hon har fått de uppgifter som avses i 1 mom. Om den som tagits i förvar vägrar bekräfta med sin underskrift att han eller hon fått uppgifterna, ska två tjänstemän vid förvarsenheten intyga att uppgifterna har lämnats.

När det kan konstateras att den som tagits i förvar eventuellt vill lämna in en ansökan om internationellt skydd, ska han eller hon ges information om möjligheten att lämna in en sådan ansökan. På förvarsenheten ska tolkning ordnas, om det behövs för att göra det lättare att få tillträde till asylförfarande.

6 §

Besök och rätt till kontakter

En utlänning som tagits i förvar har rätt att ta emot besök och hålla kontakt med sin mottagare i Finland, en nära anhörig eller någon annan närstående person, den diplomatiska beskickningen eller konsulatet för sitt

hemland, en myndighet som övervakar förvarsenhetens verksamhet, diskrimineringsombudsmannen, ett allmänt rätts-biträde, den advokat eller någon annan som har avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än en examen i internationell och komparativ rätt och som är utlänningens ombud, de organ som övervakar de mänskliga rättigheterna och Förenta nationernas flyktingkommissariat eller en representant för kommissariatet samt en allmännyttig förening som yrkesmässigt ger personer som söker internationellt skydd, flyktingar och andra utlänningar rättslig hjälp och rådgivning.

Besök ska ordnas i rum som förvarsenheten anvisar. Bestämmelser om övervakning och begränsning av besök finns i 15 §.

7 §

Användning av telefon och annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning

En utlänning som tagits i förvar har rätt att använda telefon och sådan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning som han eller hon innehar.

Förutsättningen för att telefon och annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning ska få användas är att de inte föranleder fara eller störningar för verksamhetsförutsättningarna, ordningen eller säkerheten vid förvarsenheten eller äventyrar säkerheten för dem som tagits i förvar eller för andra.

För användningen av förvarsenhetens telefon kan det tas ut en avgift som motsvarar högst kostnaderna för användningen. En utlänning som tagits i förvar ska oberoende av om han eller hon har betalningsförmåga ges tillfälle att per telefon eller med någon annan elektronisk kommunikationsutrustning kontakta dem som avses i 6 § 1 mom. Som villkor för användning av telefon kan ställas att den som tagits i förvar meddelar vem han eller hon har för avsikt att kontakta.

Bestämmelser om begränsning av användningen av telefon och annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning finns i 17 §.

9 §

Placering i polisens häkteslokaler

En utlänning som tagits i förvar och som fyllt 18 år kan på begäran av förvarsenhetens direktör undantagsvis placeras i polisens häkteslokaler, om fara som avses i 8 § 1 mom. 1 eller 2 punkten inte kan avvärjas genom separat förvar.

En 18 år fylld utlänning som tagits i förvar kan på begäran av förvarsenhetens direktör undantagsvis placeras i polisens häkteslokaler redan innan han eller hon anländer till förvarsenheten, om det finns grundad anledning att bedöma att utlänningen orsakar fara för eget eller andras liv eller hälsa eller orsakar allvarlig fara för förvarsenhetens ordning eller säkerhet.

Den som tagits i förvar får inte hållas i förvar i polisens häkteslokaler längre än vad som är nödvändigt. Förvarsenhetens direktör ska på det sätt som föreskrivs i 8 § 2 mom. pröva behovet av att placera en utlänning i polisens häkteslokaler. Om den utlänning som tagits i förvar, på begäran av förvarsenhetens direktör har placerats i polisens häkteslokaler redan före sin ankomst till förvarsenheten, ska det hot mot säkerheten som utlänningen utgör bedömas så snabbt som möjligt.

10 §

Beslut om separat förvar och om placering i polisens häkteslokaler

Beslut om separat förvar enligt 8 § 1 mom. 1 och 2 punkten av en i förvar tagen utlänning fattas av direktören för förvarsenheten. En anmälan om beslutet ska göras till tingsrätten med iakttagande av vad som i 124 § 1 mom. i utlänningslagen föreskrivs om anmälan om förvar. Vid fortsatt separat förvar ska anmälan göras med minst två veckors mellanrum.

Beslut om separat förvar enligt 8 § 1 mom. 3 punkten och om placering i polisens häkteslokaler enligt 9 § av den som tagits i förvar fattas av en polisman som hör till polisbefälet. En anmälan om beslutet ska göras till tingsrätten så som föreskrivs i 1 mom.

På behandling i tingsrätten av ett ärende som gäller separat förvar eller placering i polisens häkteslokaler tillämpas i övrigt vad som i utlänningslagen föreskrivs om behandlingen av ärenden som gäller tagande i förvar och fortsatt förvar.

Om någon hålls i separat förvar eller placeras i polisens lokaler på grund av att han eller hon är till fara för sitt eget liv eller sin hälsa, ska i saken först rådgöras med en läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

11 §

Inkvartering och vård

För en utlänning som tagits i förvar ordnas i förvarsenheten inkvartering, fullt uppehälle, tolktjänster och annat nödvändigt tillgodo-seende av de grundläggande behoven.

Vid ordnandet av vården av minderåriga eller offer för tortyr, våldtäkt, annat fysiskt eller sexuellt våld eller av personer som annars är i en sämre ställning beaktas de särskilda behov som föranleds av deras livssituation samt säkerställs regelbunden uppföljning av deras situation och tillräckliga stödåtgärder.

Familjemedlemmar erbjuds möjlighet till gemensam inkvartering och för dem ordnas separata inkvarteringsrum som garanterar ett tillräckligt privatliv. Personer av olika kön ska inkvarteras separat, om det inte är fråga om familjemedlemmar som vill bli inkvarterade tillsammans. En minderårig som saknar vårdnadshavare ska inkvarteras separat från fullvuxna som tagits i förvar.

En utlänning som tagits i förvar ges möjlighet att köpa sådana nyttigheter som behövs i det dagliga livet och som inte faller inom tillämpningsområdet för 1 mom. och därmed inte ges utan betalning.

11 a §

Innehav av egendom

En utlänning som tagits i förvar får på förvarsenheten inneha en skäligen mängd personlig egendom, som inte är förbjuden enligt 22 b § 1 mom., med beaktande av förvarsen-

hetens inkvarteringsrum och verksamhetens karaktär.

I samband med besök kan den som tagits i förvar ges tillstånd att ta emot en skäligen mängd sådana föremål eller ämnen som det enligt 22 b § 1 mom. inte är förbjudet att inneha. De föremål och ämnen som besökaren har med sig ska kontrolleras innan de överläts till den som tagits i förvar.

Rätten för en utlänning som förvaras separat i en förvarsenhet med stöd av 8 § att i isoleringsutrymmena inneha sådan privat egendom som annars är tillåten i denna lag kan begränsas, om innehavet av egendomen kan orsaka fara för personens egen eller andras säkerhet eller allvarlig fara för förvarsenhetens ordning eller säkerhet.

11 b §

Egendomsförteckning

En eigendomsförteckning ska upprättas över den egendom som innehas av en i förvar tagen utlänning och som tagits emot på en förvarsenhet. I eigendomsförteckningen antecknas inte egendom av ringa värde, om inte den som tagits i förvar särskilt begär det.

Den utlänning som tagits i förvar och ett närvarande vittne ska underteckna eigendomsförteckningen. Om den som tagits i förvar vägrar underteckna förteckningen, ska två tjänstemän vid förvarsenheten intyga att förteckningen är korrekt.

En anteckning ska göras i eigendomsförteckningen över sådan i eigendomsförteckningen antecknad egendom som överlåtits i den i förvar tagna utlännings besittning. Den som tagits i förvar ska på begäran ges en kopia av eigendomsförteckningen.

11 c §

Lagring och återlämnande av egendom

Förvarsenheten ska lagra den egendom som överskrider den skäligen mängd som avses i 11 a § 1 mom. för den tid utlänningsen hålls i förvar, om det med beaktande av förvarsenhetens förvaringsutrymmen är möjligt. De lagrade sakerna ska återlämnas till den i förvar tagna utlänningsen när han eller hon lämnar förvarsenheten.

Om egendomen inte kan lagras, ska den återlämnas eller på bekostnad av den som tagits i förvar skickas till en av honom eller henne angiven plats. Sakier som förfars får förstöras i närvaro av ett vittne. Bestämmelser om förstöring av alkoholdrycker eller andra alkoholhaltiga ämnen finns i 60 § i alkohollagen (1143/1994). Bestämmelser om bortförande av narkotika för förstöring finns i 28 § i narkotikalagen (373/2008).

Om en utlänning som tagits i förvar lämnar kvar egendom i förvarsenheten när han eller hon lämnar enheten, kan egendomen på utlänningens bekostnad skickas till en av honom eller henne angiven plats. Sådan egendom av mer än ringa värde som övergetts eller lämnats kvar i förvarsenheten av en utlänning som tagits i förvar ska förvaras i enheten i tre månader varefter den övergår i förvarsenhetens ägo.

12 §

Brukspenning, mottagningspenning och utkomststöd

En utlänning får brukspenning, om han eller hon inte har egna tillgångar till sitt förfogande och inte kan få dispositionsmedel på något annat sätt. Närmare bestämmelser om brukspenningen utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

En utlänning kan undantagsvis beviljas kompletterande mottagningspenning med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel, eller utkomststöd med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om utkomststöd (1412/1997).

Brukspenning, mottagningspenning och utkomststöd beviljas av den förläggning som förvarsenheten finns i samband med.

13 §

Hälso- och sjukvård

En utlänning som tagits i förvar har rätt till nödvändiga hälso- och sjukvårdstjänster.

Beslut om medicinering, innehav av läkemedel, vård, undersökning och annan hälso-

och sjukvård som gäller en utlänning som tagits i förvar fattas av en läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som förvarsenheten tillhandahåller.

Om en utlänning som tagits i förvar inte kan vårdas eller undersökas på behörigt sätt i förvarsenheten, ska han eller hon skickas under tillräcklig övervakning för vård eller undersökning utanför förvarsenheten.

För övervakningen av en i förvar tagen utlänning medan vård eller undersökning pågår svarar polisen på den ort där vården eller undersökningen sker. En tjänsteinnehavare vid förvarsenheten svarar dock för övervakningen tills polisen kan åta sig den.

14 §

Stödjande av funktionsförmågan

För en utlänning som tagits i förvar ordnas sådan verksamhet för stödjande av livskompetensen som är förenlig med förhållandena i förvarsenheten samt möjlighet att följa medier och använda bibliotekstjänster. För ett barn som tagits i förvar ordnas fritidssysselsättning som lämpar sig för barnets ålder och förhållandena i förvarsenheten.

Utomstående personer och sammanslutningar kan beviljas tillstånd att ordna rekreations- och studieverksamhet i förvarsenheten.

En utlänning som tagits i förvar ska beredas möjlighet att vistas utomhus minst en timme per dag.

En plats som lämpar sig för stillhet ska avdelas i förvarsenheten.

15 §

Övervakning och begränsning av besök

Som villkor för att komma in på en förvarsenhet kan ställas att säkerhetskontroll utförs och legitimation uppvisas. Om någon annan än en privatperson som besöker en i förvar tagen utlänning motsätter sig säkerhetskontroll, kan detta leda till att mötet ordnas övervakat eller under särskilt övervakade förhållanden, varvid en person som sköter styrnings- eller övervakningsuppgifter eller som bistår vid dem får närvara vid mötet. Vid

besök som ordnas under särskilt övervakade förhållanden får den utlänning som tagits i förvar och besökaren inte ha fysisk kontakt.

De kontakter som avses i 6 § 1 mom. får övervakas eller begränsas med stöd av bestämmelserna i 3 och 4 mom. i denna paragraf endast om en person i egenskap av privatperson besöker den utlänning som tagits i förvar.

Som villkor för att besökare ska få tillträde till förvarsenheten kan ställas att de ska lämna sina ytterkläder och saker som de har medfört i förvar i förvarsenheten under besöket på det sätt som bestäms av förvarsenheten.

Besök kan vägras, om

1) besökaren inte tillförlitligt kan styrka sin identitet eller vägrar underkasta sig säkerhetskontroll,

2) det finns grundad anledning att misstänka att besöket medför sådan fara som inte kan avvärjas genom övervakning för säkerheten eller ordningen vid förvarsenheten eller för säkerheten för den som tagits i förvar eller för någon annan person,

3) ett besök av grundad anledning kan misstänkas äventyra utredandet av förutsättningarna för inresa eller vistelse i landet eller av den i förvar tagna utlänningens identitet,

4) det finns grundad anledning att anta att besöket innebär medverkan till brott, eller

5) utlänningen förvaras separat med stöd av 8 §.

I fall som avses i 4 mom. kan besök dock ordnas övervakat eller under särskilt övervakade förhållanden genom beslut av förvarsenhetens direktör, om det anses att det är skäligt att ordna besöket.

16 §

Brevväxling och försändelser

Om det finns grundad anledning att misstänka att ett brev, en postförsändelse eller någon annan försändelse till en utlänning som tagits i förvar innehåller sådana förbjudna föremål eller ämnen som avses i 22 b § 1 mom., kan en tjänsteman vid förvarsenheten be mottagaren öppna försändelsen i närvaro av personal vid förvarsenheten. Om en utlänning som tagits i förvar vägrar öppna

en brev- eller postförsändelse eller någon annan försändelse, kan försändelsen granskas med hjälp av genomlysning eller genom att öppnas. Försändelsen får dock inte läsas. Granskning och öppnande ska ske i närvaro av ett vittne.

17 §

Begränsning av användningen av telefon och annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning

Användningen av telefon och annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning kan begränsas, om användningen föranleder oskäligen olägenheter för förvarsenhetens verksamhet eller för någon annan myndighetsverksamhet.

Användningen av telefon och annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning kan förbjudas, om det finns grundad anledning att misstänka att användningen äventyrar utredandet av utlänningens förutsättningar för inresa eller vistelse i landet eller av utlänningens identitet eller om det finns grundad anledning att anta att användningen av telefon innebär medverkan till brott.

Fotografering samt upptagning av rörliga bilder och ljud på förvarsenheten är förbjudet. Förvarsenhetens direktör kan dock ge tillstånd till fotografering eller upptagning av rörliga bilder och ljud. Innehav av utrustning som lämpar sig för fotografering eller upptagning av rörliga bilder eller ljud kan förbjudas eller användningen av sådan utrustning begränsas, om ett förbud som gäller fotografering eller upptagning av rörliga bilder har överträtts med användning av utrustningen eller om det finns grundad anledning att anta att utrustningen kan användas för förberedelse av rymning eller intrång i förvarsenheten, eller om användningen av utrustningen har skadliga effekter på andra klienters säkerhet och välbefinnande och dessa inte har kunnat motverkas genom anvisningar för användningen. Om klienten ger sitt samtycke till det, ska han eller hon i stället för den utrustning som är förbjuden kostnadsfritt få annan utrustning som saknar de egenskaper som gav upphov till förbudet.

20 §

Övervakning

Utlänningar som tagits i förvar och förvarsenhetens lokaler ska övervakas på det sätt som krävs på grund av syftet med förvaret, ordningen i förvarsenheten, ett säkert förvar, kvarhållande samt säkerheten för utlänningar och andra personer.

En person som sköter styrnings- eller övervakningsuppgifter vid enheten får gå in i inkvarteringsrummen för att övervaka dem. Om garanterandet av säkerheten för utlänningar eller andra personer eller upprätthållandet av ordningen och säkerheten vid förvarsenheten ovillkorligen förutsätter det, får en person som sköter styrnings- eller övervakningsuppgifter vid enheten kontrollera de föremål och ämnen som finns i inkvarteringsrummen på det sätt som föreskrivs i 21 § 2 mom.

Övervakningen ska ordnas så att den inte kränker skyddet för den i förvar tagna utlänningens eller andra personers privatliv eller medför onödigt olägenhet för dem.

För övervakningen vid förvarsenheten svarar enhetens direktör och de personer som sköter styrnings- eller övervakningsuppgifter.

20 a §

Teknisk övervakning

Förvarsenhetens lokaler kan övervakas med teknisk utrustning. Enhetens inkvarteringsrum och sanitetsutrymmen samt gästrum får emellertid inte övervakas genom upptagning av bild eller ljud.

Teknisk övervakning används för att garantera syftet med förvaret, ordningen i förvarsenheten, ett säkert förvar samt säkerheten för utlänningar som tagits i förvar och andra personer.

Den som är föremål för teknisk övervakning ska utan dröjsmål underrättas om övervakningen.

20 b §

Övervakningsupptagningar

Bilder, ljud och annan information som fås

i samband med teknisk övervakning får tas upp för att trygga ett behörigt bemötande av utlänningar som tagits i förvar.

Upptagningen får användas för att utreda huruvida bemötandet av dem som tagits i förvar är korrekt, för de behov som uppstår i samband med övervakningen i allmänhet samt för att utreda brott som misstänks ha begåtts i förvarsenheten.

Upptagningar som uppkommer vid teknisk övervakning ska utplånas när de inte längre behövs och senast tre år från det att den utlänning som förekommer på upptagningen har lämnat förvarsenheten.

21 §

Säkerhetskontroll

Vid en förvarsenhet kan det utföras säkerhetskontroller i syfte att sörja för säkerheten och trygga ordningen eller skydda egendom samt i andra fall där det finns grundad anledning att misstänka att en utlänning som tagits i förvar innehar ett förbjudet föremål eller ämne som avses i 22 b § 1 mom.

Vid en säkerhetskontroll kan en i förvar tagen utlänning som anländer till eller vistats i förvarsenheten samt de föremål och ämnen han eller hon medför kontrolleras med metalldetektor eller någon annan teknisk anordning, genom att med händerna känna utanpå kläderna samt även genom att på något annat sätt gå igenom den medhavda egendomen i syfte att säkerställa att personen inte har med sig förbjudna föremål eller ämnen som avses i 22 b § 1 mom. När säkerhetskontroll utförs genom att känna utanpå kläderna med händerna ska den som utför kontrollen vara av samma kön som den som kontrolleras.

Förutom utlänningar som tagits i förvar kan andra som anländer till eller vistas i förvarsenheten kontrolleras på det sätt som i 2 mom. föreskrivs om kontroll av en i förvar tagen utlänning. Om en person motsätter sig säkerhetskontroll, ska bestämmelserna i 15 § iakttas.

Säkerhetskontroller ska utföras så att de varken medför onödigt olägenhet för den som kontrolleras eller skadar egendom.

22 §

Kroppsvisitation

Om en utlänning som tagits i förvar misstänks för innehav av sådana förbjudna föremål eller ämnen som avses i 22 b § 1 mom., kan han eller hon kroppsvisiteras.

Kroppsvisitation omfattar undersökning av vad personen har i sina kläder eller annars bär på sig.

Kroppsvisitation ska förrättas finkänsligt och i närvaro av ett vittne. Kroppsvisitation får inte förrättas av och vid den får inte närvara en person av annat kön, om han eller hon inte är läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården.

22 a §

Specialgranskning

I en förvarsenhet kan specialgranskning utföras, om det behövs för att trygga säkerheten för de utlänningar som tagits i förvar och för andra personer eller för att avvärja ett allvarligt hot mot ordningen vid förvarsenheten. Specialgranskningen kan utföras av förvarsenhetens personal, eller på begäran från förvarsenhetens direktör, av polisen, Tullen eller gränsbevakningsväsendet tillsammans med förvarsenhetens personal.

Granskningen kan omfatta förvarsenhetens lokaler och utrymmen samt det lösöre, de föremål och de ämnen som finns där. När en specialgranskning utförs vid en förvarsenhet får samtliga som befinner sig i det rum som ska granskas säkerhetskontrolleras eller kroppsvisiteras. De som ska kontrolleras eller visiteras får isoleras i sina rum för den tid kontrollen eller kroppsvisitationen pågår.

Vid en specialgranskning får även en skolad hund användas.

22 b §

Förbjudna föremål och ämnen

I en förvarsenhet får inte sådana föremål eller ämnen innehas

1) som kan medföra fara för någons säkerhet eller för ordningen vid förvarsenheten,

2) som särskilt lämpar sig för att skada egendom,

3) vars innehav i övrigt enligt lag eller med stöd av lag utfärdade bestämmelser är förbjudet,

4) som består av alkohol, av något annat berusningsmedel eller av dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen (39/1889), eller som är avsett att utnyttjas vid användning av narkotika, eller

5) som är en läkemedelssubstans, om inte en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården vid förvarsenheten har gett tillstånd till innehav av läkemedelssubstansen.

Om förvarsenhetens personal inte med rimlig möda kan reda ut om det inuti föremål eller ett ämne finns förbjudna föremål eller ämnen, kan föremålet eller ämnet fråntas innehavaren i samband med en säkerhetskontroll. Ett sådant föremål eller ämne behöver inte heller tas emot för att överlämnas till en utlänning som tagits i förvar.

För kontrollen av annars tillåtna föremål med tanke på förbjudna föremål eller ämnen som ett föremål eventuellt innehåller kan utomstående anlitas på den i förvar tagna utlänningens bekostnad, förutsatt att detta arrangemang inte kräver oskäligt besvär av förvarsenhetens personal.

23 §

Fråntagande, lagring och återlämnande av förbjudna föremål eller ämnen

Förbjudna föremål och ämnen som avses i 22 b § 1 mom. ska tas ifrån den som kontrolleras eller visiteras. De ska lagras under den tid utlänningen i fråga hålls i förvar och återlämnas till honom eller henne vid frigivandet, om det inte någon annanstans i lag föreskrivs något annat om återlämnande, överlåtande eller förstörande av egendomen.

Om ett föremål eller ämne inte riskfritt kan återlämnas till innehavaren vid frigivningen, ska det överlämnas till polisen för att antingen återlämnas till den i förvar tagna utlänningen eller för åtgärder enligt 2 kap. 15 § i polislagen (872/2011).

Ett föremål eller ämne som fråntagits en person som besöker förvarsenheten återlämnas till den personen när han eller hon lämnar

förvarsheten, om det inte någon annanstans i lag föreskrivs något annat om återlämnande, överlåtande eller förstörande av egendomen.

24 §

Registrering av åtgärder

I förvarsheterna ska ett protokoll upprättas över

- 1) förbud mot besök enligt 15 §,
- 2) granskning och öppnande av brev- och postförsändelser eller andra försändelser enligt 16 §,
- 3) förbud mot användning av telefon eller annan elektronisk kommunikations- och upptagningsutrustning enligt 17 §,
- 4) granskning av föremål och ämnen som utförs i samband med övervakning av inkvarteringsrum enligt 20 §,
- 5) säkerhetskontroll enligt 21 § när den utförs i andra fall än i samband med ankomst eller återkomst till förvarsheten eller i samband med ett oövervakat besök,
- 6) kroppsvisitation enligt 22 §,
- 7) specialgranskning enligt 22 a §,
- 8) frantagande av ett förbjudet föremål eller ämne enligt 23 §,
- 9) användning av maktmedel och maktmedelsredskap enligt 35 §.

Protokoll som upprättas över åtgärder som avses i 1 mom. ska undertecknas av den som vidtagit åtgärden och av den person som närvarat som vittne. På ett protokoll som upprättas över saker och föremål som tagits ifrån en i förvar tagen utlänning ska också utlänningens underskrift begäras.

Närmare bestämmelser om protokollförelsen utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

25 §

Beslutanderätt i fråga om begränsningar och visitationer

Direktören för förvarsheten eller på direktörens förordnande en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som sköter styrnings- och övervakningsuppgifter fattar beslut om

- 1) innehav av egendom enligt 11 a §,

2) förbud mot och övervakning av besök enligt 15 § 3 mom. och 15 § 4 mom. 1, 2 och 5 punkten,

3) granskning och öppnande av brev- och postförsändelser eller andra försändelser enligt 16 §,

4) granskning av föremål och ämnen som utförs i samband med övervakning av inkvarteringsrum enligt 20 §,

5) säkerhetskontroll enligt 21 §,

6) kroppsvisitation enligt 22 §,

7) specialgranskning enligt 22 a §,

8) frantagande av ett förbjudet föremål eller ämne enligt 23 §.

Om ärendet är brådskande, får ett beslut som avses i 1 mom. även fattas av någon annan tjänsteman eller tjänsteinnehavare vid förvarsheten.

Beslut om åtgärder som avses i 15 § 1 mom. och 15 § 4 mom. 3 och 4 punkten samt 17 och 18 § och om det tillstånd att avlägsna sig som avses i 19 § fattas av en polisman som hör till polisbefälet.

Direktören för förvarsheten eller någon annan i 1 eller 2 mom. avsedd tjänsteman eller tjänsteinnehavare ska verkställa beslut som avses i 3 mom.

26 §

Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som avses i denna lag får söka ändring i beslutet genom besvär hos tingsrätten.

När ett beslut fattas i ett ärende som avses i denna lag ska parten samtidigt ges en skriftlig besväransvisning. I besväransvisningen ska anges vilken domstol besvär i ärendet kan anföras hos och den frist inom vilken besvär ska anföras samt i övrigt redogöras för vad som ska iakttas när besvär anföras.

Ändring får emellertid inte sökas genom besvär i ett sådant med stöd av denna lag meddelat beslut som gäller

- 1) separat förvar enligt 8 §,
- 2) placering i polisens häkteslokaler enligt 9 §,
- 3) granskning av försändelser enligt 16 §,
- 4) granskning av föremål och ämnen som utförs i samband med övervakning av inkvarteringsrum enligt 20 §,

- 5) säkerhetskontroll enligt 21 §,
- 6) kroppsvisitation enligt 22 §,
- 7) specialgranskning enligt 22 a §.

Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som gäller mottagningspenning eller utkomststöd finns i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel och lagen om utkomststöd.

5 a kap.

Register

32 a §

Klientregistret över utlänningar som tagits i förvar och förvarsenhetens besökarregister

Klientregistret över utlänningar som tagits i förvar är ett personregister som förs över utlänningar som tagits i förvar och som består av ett riksomfattande delregister och förvarsenheternas delregister.

Förvarsenhetens besökarregister är ett personregister som förs över personer som besöker utlänningar som tagits i förvar och över andra personer som besöker förvars-enheten.

32 b §

Registrens användningsändamål

Det riksomfattande delregister som ingår i klientregistret över utlänningar som tagits i förvar förs för styrning, planering och uppföljning av den praktiska verksamheten vid förvarsenheterna. Förvarsenheternas delregister förs för utarbetande av handlingar som används vid ordnande, planering, genomförande och uppföljning av tagandet i förvar av utlänningar som tagits i förvar samt för förvaring av dessa handlingar och annat material som gäller tagande i förvar och för statistikföring.

Förvarsenhetens besökarregister förs för att upprätthålla ordningen och säkerheten vid förvarsenheten.

32 c §

Registeransvariga

Migrationsverket är registeransvarig för det riksomfattande delregister som avses i 32 a § 1 mom.

Förvarsenheten är registeransvarig för sitt eget i 32 a § 1 mom. avsedda delregister och för förvarsenhetens besökarregister.

32 d §

Uppgifter som förs in i klientregistret över utlänningar som tagits i förvar

I klientregistret över utlänningar som tagits i förvar får föras in ärende- och klientnummer som förvarsenheten och Migrationsverket gett samt, för identifiering av den i förvar tagna utlänningen, behövliga uppgifter om namn, kön, födelseort och födelsedatum, personbeteckning och utländskt personnummer eller någon annan beteckning som getts för identifiering av utlänningen. Dessutom får uppgifter om medborgarskap, språkkunskaper, civilstånd och familjeförhållanden som är av betydelse för förvarsförfarandet och för bemötandet av den som tagits i förvar samt uppgifter om när utlänningen har placerats i förvarsenheten och när han eller hon har lämnat den föras in i registret.

I förvarsenheternas delregister, som ingår i klientregistret över utlänningar som tagits i förvar, får dessutom föras in tillräckligt omfattande uppgifter som behövs för ordnandet, planeringen, genomförandet och uppföljningen av tagandet i förvar samt för trygghet av ett korrekt bemötande av utlänningar som tagits i förvar. Dessa uppgifter får endast gälla den i förvar tagnas innehav och användning av telefon och annan kommunikationsutrustning samt kontroller och begränsningar. Dessutom får uppgifter om en utlännings hälsotillstånd föras in i registret, om uppgifterna är nödvändiga för hans eller hennes hälsa eller för åtgärder som vård av honom eller henne förutsätter eller på grund av att hans eller hennes hälsotillstånd kräver bemötande som avviker från bemötandet av övriga klienter vid förvarsenheten eller för att skydda personalen och de övriga klienterna från smittsamma sjukdomar.

Till de klienthandlingar som ska föras in i klientregistret över utlänningar som tagits i förvar hör klientuppgifter och handlingar som hänför sig till ordnandet av tagandet i förvar samt andra uppgifter och handlingar som uppkommit i samband med ordnandet av tagandet i förvar.

32 e §

Uppgifter som ska föras in i förvarsenhetens besökarregister

I förvarsenhetens besökarregister får följande uppgifter föras in om personer som besöker en utlänning som tagits i förvar och om andra personer som besöker förvarsenheten:

- 1) namn samt typ av identitetshandling som använts för att styrka identiteten samt identitetshandlingens nummer,
- 2) vem personen kommer för att träffa,
- 3) tidpunkt och plats för mötet eller besöket,
- 4) övriga uppgifter som gäller mötet eller besöket.

32 f §

Utlämnande av registeruppgifter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om oföretlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och personuppgiftslagen (523/1999) får ur de register som avses i detta kapitel trots sekretessbestämmelserna lämnas ut sådana uppgifter till Migrationsverket, förläggningar och flyktingslussen, polisen, gränskontrollmyndigheten och förvarsenheterna som är nödvändiga vid skötseln av uppgifter som gäller tagande i förvar av utlänningar, utlänningars vistelse i Finland och avlägsnande ur landet, mottagande av personer som söker internationellt skydd och får tillfälligt skydd eller hjälp till offer för människohandel.

Uppgifter får lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning. Innan uppgifter lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning ska den som begär uppgifterna visa att de skyddas på det sätt som avses i 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen.

32 g §

Rätt att få uppgifter ur register

Trots sekretessbestämmelserna har de registeransvariga som nämns i 32 c § rätt att från Migrationsverket, polisen, gränskontrollmyndigheten och förvarsenheten samt från förläggningen och flyktingslussen få sådan information för klientregistret över utlänningar som tagits i förvar som är nödvändig för utförande av de uppgifter som föreskrivs för dem i lag.

Uppgifterna kan, i enlighet med vad som avtalas med den registeransvariga, lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning sedan det har utretts att uppgifterna skyddas på det sätt som avses i 32 § 1 mom. i personuppgiftslagen.

32 h §

Utplåning av uppgifter ur registren och lagring av uppgifter

Uppgifterna om en registrerad i register som avses i detta kapitel ska utan dröjsmål gallras ur registren när uppgifterna inte längre behövs och senast fem år efter det att den sista uppgiften om den registrerade har införts.

I fråga om varaktig lagring av register som avses i detta kapitel och av de uppgifter som ingår i dem bestämmer arkivverket med stöd av 8 § 3 mom. i arkivlagen (831/1994). Bestämmelser om förvaring av handlingar i övrigt finns i 8 § 2 mom. i arkivlagen.

35 §

Användning av maktmedel och maktmedelsredskap

Direktören för en förvarsenhet och personer i tjänsteförhållande till förvarsenheten har vid skötseln av sina uppgifter vid förvarsenheten eller vid skötseln av den övervakningsuppgift som avses i 13 § 4 mom. rätt att använda maktmedel

- 1) för att utföra säkerhetskontroll enligt 21 § av en utlänning som tagits i förvar,
- 2) för att förrätta kroppsvisitation enligt 22 § av en utlänning som tagits i förvar,

3) för att kvarhålla en utlänning som tagits i förvar,

4) för att ta ifrån en utlänning som tagits i förvar förbjudna föremål och ämnen som avses i 22 b §,

5) för att förhindra utomståendes inträde i förvarsenheten och för att avlägsna utomstående från förvarsenheten,

6) för att förhindra en gärning eller situation som äventyrar säkerheten för förvarsenheten, förvarsenhetens personal, utlänningar som tagits i förvar eller andra personer som vistas i förvarsenheten, samt

7) för att trygga separat förvar som avses i 8 §.

Användning av maktmedelsredskap är förbjuden i situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten. En person i tjänsteförhållande till förvarsenheten som har fått utbildning i användningen av maktmedelsredskap har rätt att i situationer som avses i 1 mom. 3—7 punkten använda maktmedelsredskap som han eller hon har fått individuell utbildning i att använda. Sådana maktmedelsredskap är gasspray, handbojor, batonger med en längd på högst 70 centimeter och teleskopbatonger. Användning av maktmedelsredskap förutsätter utbildning. Närmare bestämmelser om genomförandet av den utbildning som gäller användningen av maktmedelsredskap utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Maktmedlen ska vara behövliga och försvarliga med tanke på omständigheterna. Vid bedömningen av huruvida maktmedel ska användas ska hänsyn tas till hur viktigt och brådskande uppdraget är, hur farligt motstånd

det är, vilka resurser som står till förfogande samt övriga omständigheter som är av betydelse för en helhetsbedömning av situationen. Maktmedelsredskap får tillgripas endast som en sista utväg.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen.

36 §

Förvarsenhetens personal

Direktören för en förvarsenhet och den personal som sköter styrnings- och övervakningsuppgifter ska stå i tjänsteförhållande till förvarsenheten. Direktören för en förvarsenhet förutsätts ha en för uppgiften lämplig examen, god förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten, i praktiken visad ledarförmåga och sådana kunskaper i främmande språk som skötseln av uppgiften kräver. Direktören för den förläggning till vilken förvarsenheten är knuten kan också vara direktör för förvarsenheten. För styrnings- och övervakningsuppgifter krävs lämplig utbildning och arbetserfarenhet inom området samt skäligen kunskaper i engelska eller i något annat främmande språk.

Direktören för förvarsenheten får delegera behörighet som han eller hon har enligt denna lag till någon annan av honom eller henne förordnad tjänsteman i förmansställning vid förvarsenheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

Helsingfors den 26 juni 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Inrikesminister *Petteri Orpo*